די העלדען פון ירושלים

א היסטאָרישער ראמאן

— פון —

דניאל מאַרדאָוויצעוו

(32-טע פאָרזעצונג)

אין עטליכע מינוט ארום זיינען נעקומען די שניידער מיט די לאנגע קאסעס און די זעק זיינען איינער נאך דעם אנדערן אראבגעפאלען אויף דער ערד.

„דער, באק" האט יעצט געארבייט מיט נייע קראפטען.

העמאלס האבען זיך די בעלאגערטע בע שלאסען אויף נאך א גרעסערען געפעהר־ליכען איינפאל.

זיי האבען זיך צוטיילט אויף דריי פארטיעס און בעפאלען די רוימער פון דריי זייטען.

יעדער אידישער סאלדאט האט גע־האלטען־אין האנד א גרויסען פאק טרו־קענע צווייגען בעגאסען מיט סמאלץ און שוועבער.

די מינוט האט זיך עס ארץ אנגעצונדען מיט אמאל און פון ווייטען האט עס אויס געזעהען ווי ברענענדיגע וועלדער טראגען זיך אויף דעם שונא'ס וואל און די וואר־מאישנען. אלץ איז געשטאנען אין אין פייער. זינט זיי לעבען האבען די רוי־מער נאך אזויפט ניט געזעהען ווילד זיי־נען זיי געלאפען פון דער אונפערהאפטער שרעק און שיין געקלעטערט וועגען די אלע וואר־מאשינען וואס זיינען געבליבען שטעהן ווי אהן א בעל הבית.

— אה ארוגי! האט ירוסיקיה תשובה געטון, ווען זי האט פלוצלונג דער־זעהען דעם ים מיט פייער וועלכער איז נעזעגען אין שטאנד צו פערפלייצען זי מיט אלע רוימישע לעגיאנען — גאט פון מיינע עלטערען, איך האב געזונדיגט געגען דיר. האב רחמנות אויף דיין רוינעסט! אה, גאט פון אונזערע אבות אבותינו... האב רחמנות...

דער פייער איז געווארען וואס אמאל שטארקער. די גאנצע הילצערנע נעבייד דעם האבען זיך אנגעצונדען און דער פלאם האט געטראסקעט, די לופט איז גע־וואדען פול מיט דונסט און דער מערב ווינד האט געטראגען די פונקען אויף דעם רוימישען לאגער.

וועסאסיאנוס איז געווארען אויפ־גערעגט און כדי איינצישטיילען דאס אי־בער געשראקענע מיליטער איז ער אליין אחוזסגעלאפען אויף זיין רייט פערד און מיט א רויזיגען קול בעפעהלען צו ברענגען נייע וואר מאשינען און נאך מיט מעהר כח שמעטערען די ווענד און איין מאל פאר אלע מאל מאכען א סוף פון דעם פערפווילטען נעסט.

— נאך אמאל, דעם באק" האבען די סאלדאטען ווידער מיט פריש מוט זיך אנגערופען — דער אנפיהרער אליין געהט פארא־ויס.

„דער אונבעזיגטער וועספאסיאנוס דעם באק, דעם באק".

און די אויסטערלישע מאשינע האט ווייטער אנגעהויבען צו ארבייטען מיט א שרעקליכען כח, די וואנד האט געציטערט גלייך ווי א לעבעדיגע.

— וואהל געטראפען! תאסען די רוימער דויך געשריען.

פלוצלונג האט זיך אויף דער וואנד בעווייזען א ריזען „פינגער", אין דער האנד האט ער געהאלטען א גרויסען שטיין.

בוריציקה האט דערקאנט דעם ריז פון דעלוויטעגס, אבוואהל דער „פערן" האט איהם פערשטערט, ווי האט דער־קאנט אלעזר בן שמאי, דער גבור פון גליל, וועלכען זי געדענקט נאך פון דעם טאג אן, זינט זי האט געראלטען איהר ערבע, זי האט איהם דעמאלסט בעמערקט ווייל ער איז געווען מיט זיין וואפען הע־בער פון אלעמען.

די רוימער האבען איהם אויף דערזעהען און מיט מעהר כח א קלאפ געגעבען מיט דער מאשין.

די וואנד האט ווידער א צאפעל גע־געבען, אין דעם זעלבען מאמענט אבער האט דער אידישער גבור מיט אזא אימ־פעט א וואך געגעבען זיין שטיין, אז דעם באקס קאפ איז אראבגעפאלען אויף דער ערד. די רוימישע סאלדאטען האבען זיך איבערגעשראקען.

— דאס איז ניט קיין מענש, נור בארס אליין — האבען זיך געהערט קלות.

אה! ארוגי, אה יפיטער! האט בוריציקה צוטיפט געשריען און אליין ניט געוואוסט צו וועמען זי זאל פריהער מתפלל זיין.

דער אידישער גבור האט זיך אבער ניט בעטיגענט מיט דעם ערשטען נצחון. ער איז פליגק אראבגעשפרונגען פון דער וואנד, אויפגעהויבען דעם באקס אראבגע־פאלענען קאפ און צוריק ארויף אויף די וועגד.

אין זעק האבען איהם אבער געטראפ־פען פינף פיילען פון די אראבישע שיסער אין ער איז טודט צוריק אראבגעפאלען אויף דער ערד.

דעם גבורס מפלה האט צוגעגעבען מיט וועספאסיאנוסען.

ער האט שוין פערגעסען די גאנצע פארזיכטיגקייט און צוגעלאפען האסטיג אויף זיין פערד צו דעם ארט, אויף וועל־כען דער אידישער גבור איז געפאלען טויט.

— מיט מיר, איהר בעזיעגער פון דער וועלט! האט ער געשריען און אנ־געזיגען מיט דער פיקע אויף די געפאלע־נע וואנד.

קוים אבער האט ער געענדיגט דאס לעצטע ווארט, איז אין זיין פוס ביי דער קניע ארויס דעם עבור נתרא'ס פייל און פיליפיס מיט זיין פייל האט איהם גע־טראפען אין פאנציר.

די מיינט האבען איהם פארשטעלט דאלייב וועכטער מיט זייערע פאנצערס, יעצט אבער האבען זיי בעמערקט אז פון זיין קניע געהט בלוט.

—אה, דו בייזער גיהנום! דער אנפיהרער אליין איז פערוואונדעט! דער אונבעזיגטער וועספאסיאנוס איז גערא־ניעט!

אזוי האבען געשריען די לייב וועכ־טער, און ווי א בליץ איז דורכגעלאפען די ידיעה דורך אלע לעגיאנען.

(וועדט פארגעזעצט)

ציוניסטישע פראפא־גאנדא ליטעראטור

ניט לאנג צוריק האט דאס קאפענהא גענער ציוניסטישע ביורא ארויסגעגעבען א בוך פון דר. ש. בערנשטיין — ציוניזם, זיין וועזען און אנדאנזיאגן. דאס בוך איז שוי זאין די ערשטע פאר וואכען פאר נאנדערדענאנגען זיך. און איז איצט ארויס אין א צווייטער אויפלאגע, דאס בוך ניט א גרונדליכע און אינהאלטסריי־כע פארשטעלונג פון ציוניסטישען געדאנק און זיין נאציאנאל־פאליטישער און סאי־ציאלער בעדייטונג באזונדערס אקטועל זיינען די קאפיטלען: — ציוניזמוס אין ליכט פון דער אינטערנאציאנאלער דע־מאקראטיע, וואו דער מחבר רעדט אדום די שטעלונג פון דער אינטערנאציאנאלער דעמאקראטיע פון ציוניזמוס, און באוויזט די רעזולטאטען פון דער אויפקלערונגס ארבייט מצד די פראלעטאריישע ציוניסטען — די פועלי ציון. דאס שלום־קאפיטעל איז געווידמעט דעם סאציאל־פאליטישען ווייערער־געבורט פון פאלעסטינא, און רעדט ארום די פראבלעמען פון דער אידי־שער ארבייטער־באוועגונג אין פאלעס־טינא. דאס בוך ערשיינט אין ענגלישער און פראנצויזישער שפראכען.

אינ'ם פארלאג פון דעם קאפענהאג, ציוניסטיש. ביורא איז אויך ערשיענען די פראבעסט־הערע פון דעם בערידמטען אידיש־דענישען דראמאטורג הענרי נאי־טאנזען, וואס איז געהאלטען געווארען אויף א פראטעסט־פערזאמלונג געגען די פויליש־פאגראמען. א טיפעס, האר־ציגע, אמת־אידישע רעדע. די רעדע איז עלישענען אין דייטש און ענגליש.

דעם לעזערס ווינסעל

ווערטער הער רעדאקטאר!

ערלייבט מיר א פאר ווערטער צו די חינע אידישע בעקערס. איך וואלט זיי געוואלט פרעגען, פארוואס זיי האלטען זיך מיט'ן אלטען בריוים אויף ברויט אין דער צייט ווען מעהל ווערט ביילינער יע־דען טאג. די ענגלישע בעקערס פערקויי־פען שוין פאר די לעצטע עטליכע וואכען צו 14 סענט א ברויט, אין דער צייט ווען אונזערע אידישע בעקערס נעהמען צו 18 אין 20 סענט.

איך זעה אויך ניט וואס פאר א גרע־סערע עקספענסעס זיינען די אידישע בע־קערס פארבונדען ווי די ניט־אידישע. איך האב דאס די אידישע־בעקערס וועלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט.

מיט אכטונג,

מ. שיפמאן, 78 וועגאלי סט.

ווערטער הער רעדאקטאר!

אין אייער צייטונג אין לעצטענס ער־שיענען אן ארטיקעל געשריעבען פון הער „בם מיט'ן נאמען „אלטע שווינדלען, וועלכע ווידערהאלען זיך", וואו עס ווערט דערצעהלט וועגען א שוהל שמיט אין א שוהף. וועלכע האבען פארגאבט א מר. דזשאי אין געווכט איהם צו באגגבען. ער־לייכט מיר איבערצייגענען די פאסירונג וועלכסט וועלכע וועט אלעמען איבערצייי־גען אז איך בין ניט שולדיג אין פארגאבט געווארען ווי דער מר. דזשאי פון אין־באקאנטען מענשען.

אם ווי אזוי עס האט פאסירט:

אין לידער שוהל אויף אגוסטא עוו. איז געקומען א יונגערמאן, וועלכער האט זיך פארגעשטעלט אלס א דאקטאר, געווכט א געלעזער, וועלכער זאל פארריכ־טען די שויבען אין א האספיטאל. ער האט טאקע געפונען דארט צוויי אידען מיט וועלכע ער האט אפגערעדט אז צוי־מארגענס זאלען זיי גערן אין האספיטאל, שפעטער איז דער זעלבער יונגערמאן ארייגגעקומען צו מיר זיך געפרעגט אויב איך בין געזונד, אויב ניט וועט ער מיך עקזאמינירען פריי. מיין גנטפער איז גע־ווען, אז איך דארף ניט קיין דאקטאר.

דאן האט ער מיך געפרעגט צו איך קען איהם צייגען וואו מר. בעפער וואוינט אזוי בין איך מיט איהם געגאנגען צו מר. בעפער. אויפ'ן וועג האבען מיר באגע־גענט מר. דזשאי. דער יונגער מאן האט איהם אפגעשטעלט, איהם געפרעגט צו איהם פעהלט עפעס, און דער יונגערמאן ווי מר. דזשאי האבען מיך געבעטען ער־לייכטיג דאס זיי זאלען קעגען אויפ־נעהמען אין צימער, אום דער דאקטאר זאל איהם אקעגען אונטערזוכען.

איך האב זיי ערלייכט. דער דאק־טאר האט איהם געהייסען זיך אויסמאן, און דאס אלס געזוכט געלד אין זיינע קע־שענעס.

איך בין אבער ביי דער געשיכטע ניט געווען און זעלבען צימער, און זייס פון גארניס.

מיט אכטונג,

דער שמש פון לידער שוהל.

וואהלען אין דער ווילנער אידישער קהלע

דאס קאפענהאגענער ציוניסטישע ביורא אינפארמירט אונז:

פון 24 ביז'ן 26-טען דעצעמבער זיי־נען אין ווילנע פארגעקומען וואהלען צו דער קהלה, אין די וואהלען האבען אנ־טייל גענומען 30 פראצענט פון די וואהל־בארעכטיגטע (15,187 שטימען). עס זע־נען אויסגעוועהלט געווארען: איין פאר־טרעטער פון סוחרים, 3 — פון פאראייניג־טע סאציאליסטען, 10 — פון פאלקס־פארטיי, 2 — דעמאקראטען, 23 — בונד, 24 — ציוניסטען, 3 — פועלי ציון, 2 — צעירי־ישראל 1 — ציוניסטישע ארטאד־אלסען, 2 — שומרי תורה און 7 בעלי־מלאכות.

צווישען די אויסערוועהלטע זיינען דער שרייבער רייזין, דר. ווינגארסקי, הרב רובינשטיין, הרב נראהזענסקי, דר. ראסמילעוויטש, אדוואקאט און אויסערן מיניסטער פון דער ליטווישער רעגיערונג — ראוענבוים, שאלוים, דר. צ. שאכאר און איזבידסקי.

אונאונמערבראכען
12 מיטאג ביז 11 נאכמיטאג
נאכמיטאג 10 סענט. 15 סענט
אוועגד 10 סענט 15 ס. און 25

LOEW'S

לאעוו'ס יאנג סטריט טהעאטער
טעל. מיין 3600 — חיי פלאם ווארשוויל כאקס סיטס רעזערווירט.

די גאנצע וואך פון דעם 3-טען מערץ

נעראלדין פאראר אין „שאטענס"

א העכסט אינטערעסאנטע דראמע פון א פרוי וועלכע האט ייך געפיהלט גליקליך אין אונגלוק. — באריהמטע העגעדער באטאליאנען איז פראנקרייך 2-טער אינפאנטעריע באטאליאן זעקס גוטע וואדווייל אקטען. מאט און דזשעף קארטונס. — די פארשטעלונגען אין ווינטער גארדען וואו די פלעצער זע־נען רעזערווירט זענען די זעלבע ווי אין לאים טעאטער.

מיכאעל אנדזשעלא מיזיק שולע

Prof. Michael Angele

סטודיא טעלעפאן 450 ספעדייאל עוועניו
סטודיא רום 3 קאל, 17.

די פראגע איז איטער געווען וואוהין קען איך שי־קען מיין קינד צו נעהמען לעסאנס. אדער ווייסט איהר פון א גוטען מוזיק לעהרער.

הער ענטפער איז יעצט אויף'ן פלאץ.

מאסטער מיכאעל אנדזשעלא באזיצט די גריסע רעפוטאציע אין אמעריקא און קענערע אלס ער־פאהרענער לעהרער אויף פידעל, מאנדאלין, קאר־נעט, פאקסאפאן און אלע אנדערע בלאז און מוזיקענס אינסטרומענטען פון אכטאנער ביז פראפעסיאנעלע.

ספעציעלע אויסטערקזאמקייט ווערט געגעבען צו קינדער.

באקאנטמאכונג צו אלע ביזנעסלייט

צוליעב דער באקוועמליכקייט פאר אונזערע קאסטומער געהען מיר מופען דעם 4-טען מארטש אין א גרעסערען פלאץ נומער 30 וועלינגטען סטריט, וואו מיר וועלען קענען אונזערע אלסטומער די בעסטע צופריעדענהייט.

CAPLAN, 229 QUEEN W.

אויך האבען מיר א ספעשעל מאוויינג סייל מיט רעדוצירטע פרייזען.

30 Wellington St. W.

THE EATON COAL CO.
Phone Ad. 2696

איטאן קאהל קא.

אפיס 352 קווין וועסט טעל. עדל. 2696

וויקטארי באנדס

אויב איר האט וויקטארי באנדס וואס איר וויל ט פארקויפען ברייגגט זיי צו

איזידאר שוט

דער דזשולער פון 407 קווין סט. וועסט (לעבען ספע־דיינג)

וואו איר קריגט גלייך קעש די פולע סומע וואס איר האט באצאלט מיט פרעזענט.

I. SHOOT 407 QUEEN W.
Phone Adelaide 3390

לואיס מ. סינגער

לאיער און נאטארי פאבליק

קאמישיאנער פאר אלע פראווינצען פון קענערע.

לאז אפיס 154 סימקא סטריט, פעלעפאן אדעלייד 919.

זוואוינונג 433 פאלטערסטאן בולווארד. פעלעפאן קאלעדזש 4366.

די ניסענבוים טלעקטריק ווייערינג און פיקטשורס־קאנטראקטינג

קאנטראקטס ווערען אנגענומען אין אלערליי ווייערינג, אין אלטע ווי נייע הייזער, סטארס און פעקטארים, מיר גיבען ספעציעלע אטענשאן אויף אלעקטריק מעקעניקעל ריפייר, אלעס ווערט געמאכט מיט די בעסטע קאנדי־שאנס.

מיין מאטא איז צופריעדענהייט.
יעדער טעלעפאן קאל ווערט גלייך אטענדעט.
טעלעפאנירט מיין 6367 פאר

ס. ניסענבוים 240 קווין סטריט איסט

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט טאראנטא

נייעס פאר אידען!
מיין אידישע סטאר פאר אידען

מיר מאכען אלערליי דזשולערי גלייך איינ'ן פלאץ, חתונה רינגען, נעמאכט וויל איהר וואר. מיר פיקסען אלערליי דזשולערי פאר דעם בילינסטען פרייז.

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פענייוויט, 18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פענייוויט.

וואטשעס נעקלינט נוט און גאראנטירט, 40 סענט. מיין ספרינגס 40 סענט, היר־ספרינג 40 סענט, דזשולס 40 סענט, סטאפס 50 סענט מיר מאכען אייערע אלטע רוש־לערי ווי נייי מיט א קלייגעס פרייז. אלערליי ברילען ריכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 99 סענט. מיר ניכען אויך ראיעלע סחורה פאר דעם בילינסטען פרייז.

מאטינעע 10, און 15 סענט.
אבענדס 10, 15 און 25 סענט.

HIPPODROME

די וואך פון מערץ דעם 3-טען וויליאם פאקס פרעזענטירט די גרוי־סע דראמע. "וואהרס איך וואלט ניט געהייראט" מיט אן ערשטע קלאס אקטיארען קאמפאניע "סאם בייבי", סינקא, דזשאקן סטארס און מא. קיג און אן אראורק, לאינג און גרון, קאל און קאין, פאטהע נייעס.

חזן קאפלאנס

שיפס קאנטאר

אין דער פליס וואו איהר קענט בעקומען אלע פארטען אינשורענס פון די שטארק סטע אמפאניעס אין די וויקטאר וויקטארא לאם מיט רעקארדס בעקומט איהר

אין חזן קאפלאנס שיפס קאנטאר

297 קווין סט. טעלעפאן אדעלייד 239

מוחלשאפט און סידור קרושין נעהמ־ען איך אן מיט די בעסטע צופריעדענהייט ווי אימער.

'אמת'ע דיאמאנטען מזומז

אדער קרעדיט

זייט זיכער צו קויפען ביי אונז דיאמאנטען. מיר זענען דיר־ועקטע אימפארטירער פון דיאמ־אנטען. מיר האנדלען בלויז מיט דיאמאנטען. און מיר גאראנ־טירען אייך איינצושפארען ווענינ־סטענס 20% אויף דעם וואס איהר קויפט. זייט זיכער צו ווענען אונזער גרויסען סטאק. מיר לאזען ארונטער א ספעציעלען דיסקאונט פון 10% פאר מזומן.

דזשייקאב בראס
15, טאראנטא ארקייד
גענענאיבער מעטפערענס פס.

חתן כלה

זאלען דאס נעהמען איז אכט!

מעררידזש לייסענס

קאן מען קריגען
אנן אפיס פון

אידישען זשורנאל

נאטיס! נאטיס!

די יענינע וואס וועלען דא נעהמען זייערע מעררידזש לייסענס וועלען פרינען נערדרוקט א שעהנעס בעריכט פון זייער חתונה פרייז.

בענוצט זיך מיט ריעזע געלעגענהייט!

אדרעס פון דעם זשורנאל
251-253 קווין וו.

בעקאנטמאכונג צו אלע קאסטי־מער מענער שניידערס דזשייקאבס אונ'זון,

די עקספערט פענטס מייקערס האבען נעמומען פון 62 ריטשמאנד איסט צו 513 קווין סטריט וועסט, טעלעפאן אדעלייד 2650. ניט אונז אייערע אר־דערס און מיר וועלען אייך צופריעדע־שטעלען מיט אונזער ארבייט ווי אויך מיט די פרייזען.

מאכט אויפמערקזאם אייערע בעקאנטע אויב זיי ווילען האבען א גוטע פאר פענטס נעמאכט פון אונזער אדער אייער סחורה, זאלען זיי זיך ווענדען אויף דעם אנגענעבענעם אדרעס.

ווער עס האט מענער סחורה פאר קלאדינג זאל ברענגען צו אונז: מיר ווע־לען צאהלען דאפיר א גוטען פרייז. נע־דענקט אונזער נייעם אדרעס: די עקס־פערט קאסטום פענטס מייקער 513 קווין סטריט וועסט.

טעלעפאן אדעלייד 2650.

אברהם קאהען

באררי סטערס

נאטארי פאבליק קאמישיאנערס
א. א. וו.
Sun Life Building
60 Victoria Street
Main 2684
אברהם קאהען נארט 267
סעמיועל קאהען דזשאנקשאן 1545

פוטער, עגם קרים און טשיס

פון אונזער איגענע קרימערי, פריש אלע טאג, האלסייל און ריטייל.

א. נארינסקי

96 עליזאבעט סטריט.

פראי'ס ריינע קאקאו

דאס דאזיגע "לוסטיגע באשעפעניש" איז א פריים קאקא מיי־דעלע, איהרע בעקעלאך זענען רויט — זי איז מונטער און גע־זונט — זי איז א זוניגע שטיפערישע קליינע דזשענט קאנאק ווייל זי כאקומט פריים רענעלמעסיג. זי שפיעלט זיך שטארקער איי־דער אנדערע מענשען ארבייטען — אבער פריים ניט איהר צוריק דאס גאנצע ענערגיע וועלכע זי האט פארשווענדט — און נאך מעהר צו וואקסען.

האט איהר וועלכע עס איז "קליינע שטיפערס" אין הויז? מאכט זיי מונטערער ערציהט זיי יעצט מיט פריים

"קיין זאך וועט ניט טויגען הוין פריים"

FRY'S PURE BREAKFAST COCOA
J. S. FRY & SONS LTD
ENGLAND

108